Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 303/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen yksityistiekuntien avustusten ja kustannusten epäsuhdasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Timo Mehtälä /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 303/2025 vp:

> Miksi yksityiset tiekunnat eivät ole oikeutettuja arvonlisäveron palautukseen tai vähennysoikeuteen kunnossapitokustannuksistaan ja
>
> aikooko hallitus ryhtyä toimiin kohtuullisemman ja elinkeinotoiminnan kannalta oikeudenmukaisemman järjestelmän aikaansaamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Arvonlisäverolain (1501/1993) mukaan veroa suoritetaan periaatteessa kaikesta liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta tavaroiden ja palvelujen myynnistä. Verotus- ja oikeuskäytännössä liiketoiminnan muodossa tapahtuvana pidetään ansiotarkoituksessa tapahtuvaa, jatkuvaa, ulospäin suuntautuvaa ja itsenäistä toimintaa, johon sisältyy tavanomainen yrittäjäriski. Lain 102 §:n mukaan verovelvollinen saa vähentää verollista liiketoimintaa varten toiselta verovelvolliselta ostamastaan tavarasta tai palvelusta suoritettavan veron. Arvonlisäverolain lisäksi Suomi on sidottu unionin yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annettuun neuvoston direktiiviin 2006/112/EY (*arvonlisäverodirektiivi*). Liiketoimintaedellytys sisältyy myös direktiiviin.

Yksityistien ylläpitoon velvolliset tiekunnat eivät harjoita arvonlisäverolaissa ja -direktiivissä tarkoitettua verollista liiketoimintaa. Tämän vuoksi tiekunnilla ei ole oikeutta vähentää toimintaansa varten tehtyihin hankintoihin sisältyvää arvonlisäveroa. Tiekunnat rinnastetaan arvonlisäverotuksessa lopulliseen kuluttajaan, ja tiekunta joutuu hankkimaan toiminnassaan käyttämänsä hyödykkeet verollisina. Yksityistiekuntien harjoittaman tienpidon osalta omaksuttu arvonlisäverolain tulkintakäytäntö ei poikkea direktiivin sääntelystä tai soveltamiskäytännöstä. Tiekuntia koskevan palautusjärjestelmän luominen tiekunnan osakkaina olevia verovelvollisia varten ei ole direktiivin mukaan mahdollista. Suomi ei voi kansallisin päätöksin supistaa direktiivin mukaista veropohjaa. Tiekuntia pidetään verotuksessa ns. yhteisetuuksina.

Yhteisetuudella on laskutusoikeus ja tiemaksujen suora ulosotto-oikeus. Tuloverotuksessa tiekunnan yksityistielain mukaisesta toiminnasta saamat tulot ovat verovapaita. Tiekunnan veronalaista

muuta kuin yksityistielain mukaisesta tulosta tiekunta suorittaa veroa kunnalle siitä säädetyn alemman tuloveroprosentin mukaan, joka vuonna 2025 on 4,73 prosenttia. Yhteisetuudet nähdään kustannustenjakoa varten perustettuina yhteisöinä.

Yksityisteiden tiekuntien avustaminen on yksinkertaisempaa ja tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa muiden järjestelyjen kuin arvonlisäverotuksen avulla.

Hallitus ei ole muuttamassa nykyistä järjestelmää, mutta yksityisteiden rahoitusohjelmaa tarkastellaan parlamentaarisesti valmistellussa L12-suunnitelmassa.

Helsingissä 17.10.2025

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

VN/29704/2025-LVM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Ranne Lulu 91308285J

2025-10-17